

Infokarta

Supi

ŽIVOČIŠNÁ ŘÍŠE

Supi jsou mrchožraví dravci, které najdeme v Africe, Evropě i v Asii. Celkem jich na světě existuje 23 druhů. V Evropě se vyskytují čtyři druhy supů - sup mrchožravý, sup hnědý, sup bělohlavý a orlosup bradatý.

Evoluce supy perfektně uzpůsobila k likvidaci mršin a v ekosystémech mají nezastupitelnou sanitární úlohu (často se označují jako zdravotní policie). Živí se mrtvými těly živočichů, stejně jako například hyeny či kojoti. Pomocí zraku nebo čichu, dokáží supi lokalizovat mršinu z velké výšky. U mršin se pak supi dokáží velmi rychle shromáždit ve velkých počtech a zpracovat ji během několika desítek minut.

Supi mají silný zobák a dlouhý krk, které jim umožňují dokonale obírat zdechlíny. Mají také extrémně odolný a účinný trávicí systém. Hodnota pH jejich žaludečních šťáv, která je nejnižší v celé živočišné říši, je méně než 1. Kyselé prostředí jejich žaludku jim umožňuje strávit prakticky cokoli včetně kostí. Jejich žaludky jsou schopné rozložit i bakterie a viry, které mohou být původci nemocí jako je vzteklna, tuberkulóza či cholera. Díky tomu se okolí nekontaminuje žádnými nebezpečnými patogeny. Supi představují v ekosystému dominantní mrchožrouty a v Africe se postarají až o 70 % mršin.

Přestože si supi dokáží hravě poradit s viry a bakteriemi, jsou velmi citliví na toxiny. Právě kvůli této citlivosti, je otrava jednou z hlavních příčin úhynu supů. Pokles téměř 95% supí populace v Indii měl počátkem 90. let na vině veterinární přípravek diclofenac, který se používá jako lék pro dobytek, pro supy je však silně jedovatý.

Indie zakázala používání diclofenacu pro veterinární účely v roce 2006. Díky masivnímu reintrodukčnímu programu se dnes populace supů v Indii pozvolna zvedají. Jinde problém úhynu supů a pokles jejich populací přetrvává. V Africe pytláci záměrně tráví mršiny svých trofejí (např. slony), aby se supi nad mršinami nehromadili - to by vedlo k prozrazení polohy pytláků a jejich aktivit. Jedna otrávená mršina slona může zabít i několik set supů. Otravy supů v kombinaci se zraněními v souvislosti elektrickým vedením nebo vysoké poptávce supích produktů pro potřeby tradiční medicíny způsobily celosvětově až 65% úbytek supů za posledních 30 let. V místech, kde došlo k lokálnímu vyhynutí supů se mršiny rozkládají mnohem pomaleji a dochází ke kontaminaci vodních zdrojů a šíření nemocí. V ohrožení jsou tak nejen supi, ale také lidé, kterým hrozí více nemocí.

Nadějí pro přežití supů je zákaz používání určitých typů léčiv a jedů, např. diclofenacu, a odchovné programy a repatriace zpět do jejich přirozených sídlišť. K tomuto úkolu významně přispívají i Zoo Ostrava a Zoo Liberec., které každý rok vypouští odchovaná mláďata supů zpět do volné přírody.

Česká koalice pro ochranu biodiverzity
přednášky · online materiály · zážitkové programy

www.ccbc.cz

YouTube: NF CCBC

info@ccbc.cz